

ONDERNEMEN

‘Toerisme is hier sexy’

In Gabon ligt de natuur er nog ongerept bij. Rombout Swanborn ontwikkelt er – voorzichtig – duurzaam toerisme. ‘Het moet wel een beetje rendabel zijn’

Liesbeth Wytzes Foto's John van Helvert

‘Ik ben woedend geworden over een stuk regenwoud dat was verdwenen,’ zegt Rombout Swanborn, ingenieur en ondernemer. Swanborn wil laten zien dat natuurbehoud met behulp van toerisme heel goed mogelijk is. Hij heeft daarvoor een prachtig gebied uitgezocht: de nationale parken van het Afrikaanse Gabon en de eilanden São Tomé en Príncipe, die daar voor de kust liggen in de Golf van Guinee.

Swanborn (48) groeide op in Gabon, waar zijn vader werkte voor Shell. Het is volgens Swanborn een prachtig land, met indrukwekkende natuur, en het wordt niet zoals sommige andere Afrikaanse landen overspoeld door toeristen. Dat is ook niet de bedoeling. Na zijn jeugdijaren in Gabon ging Swanborn mijnbouwkunde studeren aan de Technische Universiteit Delft. Hij is gepromoveerd op een innovatieve manier om gas en vloeistof van elkaar te scheiden, een project in samenwerking met Shell.

Swanborn doet er nogal luchtig over. Hij ziet zichzelf niet als uitvinder en wil niet de indruk wekken dat hij heel romantisch op een zolderkamer aan iets heeft zitten prutsen en plotseling – eureka! – met een geweldige machine tevoorschijn kwam. ‘Technologische innovatie is bijzonder projectmatig. Er was toen, in de jaren tachtig, behoefte aan efficiëntere apparatuur op boorplatforms en ik heb op de TU in opdracht van Shell wat dingen bedacht.’

Na zijn studie ging Swanborn als manager werken bij Unilever, maar dat trok hem toch minder dan de technologie. Hij begon voor zichzelf en zette een bedrijf op, CDS Engineering, ging weer door met zijn ‘uitvinding’ die voor Shell te complex was gebleken, en perfectioneerde het. Het bedrijf werd ten slotte verkocht aan het grote Amerikaanse beursgenoteerde FMC Technologies. Daarna hoefde Swanborn eigenlijk niet meer te werken.

Maar dat deed hij wel, al ging hij iets heel anders doen. Terug naar het land waar hij opgroeide. ‘De natuur van Centraal- en West-Afrika heeft mijn hart.’ Die moet behouden blijven. Zo besloot Swanborn om zich bezig te gaan houden met duurzaam toerisme. In Gabon zijn, ook dankzij de inspanningen van

Swanborn, dertien nationale parken gecreeerd. Hij kreeg toestemming van de overheid om een van die parken, Loango, te gaan ontwikkelen en te managen. Hij bouwde er onder meer een viersterren *lodge*, een klein luxueus hotel op palen aan een lagune, die de grens vormt van het nationale park. Loango Lodge is nu het hart van zijn onderneming Africa’s Eden. Daarmee ging Swanborn in 2001 van start.

Vanuit Loango Lodge is een heel netwerk opgebouwd van andere onderkomens, kampen en *lodges*. Zo kunnen reizigers een uitgebreide tocht maken door een gedeelte van de wereld waar bijna geen mensen zijn geweest. In Gabon zijn allerlei apensoorten te zien, olifanten die uit het regenwoud rechtstreeks de oceaan inwandelen, walvissen, kilometerslange ruige stranden.

De beide eilanden die Swanborn sinds kort ook in zijn reisprogramma heeft, de voormalige Portugese kolonies São Tomé en Príncipe, hebben allebei een uniek ecosysteem en ook daar komen heel weinig toeristen.

Lange adem

Swanborn is niet zo iemand die de mens beschouwt als grote boosdoener in de natuur. ‘Je moet de mens niet buiten de natuur plaatsen. De mens is juist een onderdeel van de natuur. Maar de laatste honderd, honderdvijftig jaar is de invloed van de mens op de natuur wel heel erg groot geworden.’

Gabon heeft 1,3 miljoen inwoners: die wonen bijna allemaal in de drie grote steden Libreville, Port-Gentil en Franceville. De rest van het land is zo goed als onbewoonbaar: uitgestrekte regenwouden die tot aan de oceaan lopen, doorsneden door slingerende rivieren en vol wilde dieren. Gabon wordt al sinds 1967 geregeerd door president Omar Bongo Ondimba, het langstzittende staats-hoofd van het continent. Anders dan bijvoorbeeld in buurland Congo is het in Gabon al decennia rustig.

Swanborn heeft een enorme klus op zich genomen. Zo is er in deze landen eigenlijk geen logistieke infrastructuur. Er zijn amper wegen, inwoners nemen de boot of ze gaan per vliegtuig. Dus hoe verplaats je toeristen? Daarvoor heeft Swanborn een eigen luchtvaartmaatschappij opgericht, Africa’s Con-

nection. Die werd onlangs op de zwarte lijst van de Europese Unie gezet, waar alle Gabonese luchtvaartmaatschappijen op terecht zijn gekomen vanwege recentelijk ontdekte tekortkomingen bij de Gabonese overheid. ‘Maar daar zijn we nu alweer vanaf.’

Transport is maar een van de obstakels. De meeste overheden, en de Afrikaanse zijn